

**R. P. Christophori De Ortega È Societate Iesu, Quondam
Scolasticæ Theologiæ publici Professoris, ac ejusdem
Facultatis Præfecti ... Theologia Controversiarum
Dogmaticarum, & Scholasticarum, de Divina ...**

**Ortega, Cristóbal de
Lugduni, M.DC.LXXX.**

3. Pro eadem veritate testimonia alia, & Theologica ex Patribus argumenta
nonnulla.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-94285](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-94285)

factus. Bernard. serm. 5. in Natali Domini med. Cui vult miseretur: & quem vult inducat: sed, quod miseretur proprium est: ex se enim sumit materiam. Nam quod putat & iudicat nos, eum quodammodo cogimus, ex 18. Ezech. Nuncquid voluntatis mea est mors impii: ac Deum misericordiarum, ac non iudiciorum Patrem dici ait: quod miserendi causam, & originem sumat ex proprio iudicandi & vltimendi magis ex nostro. Laurent. Iustin. de contemptu mundi cap. 8. vult, quantum in ipso est omnes saluos fieri, & ad agnitionem veritatis venire: quatenus in omnibus inueniat, quod coronet. Laurent. Nouariensis. Episcop. homil. 1. de penitent. colum. 3. Peccatores quousvis sperare his iubet. O homo cognosce te esse imaginem Dei: sapientem te fecit Deus, prouidum animo, mente mysticum, sensibus sublimem: & vult te non perdere, sed saluare. Laurent. Iustin. de Triumphali Christi agone cap. 25. inquit illos (peccatores) blanditiis allicit, muneribus ornatur, premis flagellatur, terret minis exhortationibus vocat, reuocat indulgentia, charitate trahit, quoniam, non vult peccatores mortem, sed, ut magis conuertatur & vivat. Nempe immanis non est, ut in mortem perditionem latetur: quin potius, ut saluentur per penitentiam, hominum peccata dissimulat.

CERTAMEN III.

Pro eadem veritate testimonia alia,
& Theologica ex Patribus argu-
menta nonnulla.

1. **H**anc ipsam erga omnium salutem rectamque vitam Dei de suo antecedentem voluntatem, atque ex parte sui actuum virtutem, & secundum quid proinde, non absolute efficacem Patres iidem asserunt dum conditionatam obiective esse explicant, si volumus scilicet: quod licet respectu nostri iusti, rectique consensus proprie de obiecto conditionato non sit ut oblationis certam. 1. numer. 4. tamen eo loquendi modo apertissime explicatur voluntatis Dei ex parte sua absolute preconcepta de recta vita, & honesto nostro consensu antecedentia, cum nondum consensus noster absolute accesserat, sed quasi in hypothesi, & suspense manebat, de salutis voluntate antecedente diuina sub conditione recte nostre vite ex parte obiecti conditionatam propriam ex parte obiecti esse posse constat ex dictis ibidem, in traque eandem cum voluntate opposita de damnatione si in peccato decesserint homines, comparabimus. Ad institutum Ambrosius in locum 1. ad Timoth. 2. rogat: cur non omnes, quos vult Deus, saluentur. Respondet autem: In omni locutione sensus est: conditio latet, quam sic explicat: vult enim Deus omnes saluos fieri, sed si accedant ad eum. Non enim, sic vult, ut nolentes saluentur, sed vult illos saluari, si & ipsi velint. Nam utique, qui legem omnibus, nullum exceptis a salute. Nuncquid non melius idcirco proponit in publico, ut omnes se ostendant velle sanare, si tamen ab agnis requiratur, eandem sententiam Pauli ibidem explicat Hieronymus, si ipsi tamen vocati Deo consentire voluerint. Cyrillus. Alexand. tom. 2. lib. 3. in Iesai. ad id cap. 28. diserte audit: eandem sententiam eodem pacto declarat qui (Deus) seruare potest (de lege ordinaria) si uiderem velint seruare nostri uerbis parere: idem ostendit Athanasius. serm. de passione, & cruce Domini ex interrogatione Christi ad cecum, & lunaticum, si crederent, ut eos sanaret. August. ad illud Rom. 11. uida ergo bonitatem (bonam Dei voluntatem) & seueritatem Dei: in eos quidem, qui ceciderunt seueritatem, in te autem bonitatem Dei, si permanseris in bonitate, alioquin, & tu excideris: sed & illi, si non permanserint in incredulitate, inserentur: ita exponit cap. 27. contra Adimantum Manich. Simul etiam ostendit, in nostra potestate esse, ut vel inleri bonitatis ipsius, vel excidi seueritatem, mereamur: quod defen-

dit cap. 21. fine; ex eoque, Ambrosio, & Aymoro Magister in 1. d. 28. post med. & scholastici commentatores & alij relati a Ruiz, disp. 20. sectione prima num. 15.

2. Non pauca alia Patrum testimonia pro conditionata obiective voluntate dedimus, etiam Augustini, Augustini, & aliorum, testimonia. Addenda Fulgentii lib. 1. de peccator. merit. & remil. cap. 11. ad illud Iesai. Si uolueritis, & audieritis & id cap. 30. si conuersus fueris, & ingemueris saluus eris subiungens: in hoc testimonio conditionali Deus: & precepto uatur, & promissa: dicens quippe, si conuersus fueris, ostendit ex conuersione conditionem salutis omnino pendere. Hac est igitur inter Deum, hominemque conditio, inter iudicem, qui sine utilitate misericordiam praeferat, & peccatorem, qui misericordiam iuste iudicantis expectat. Beda quest. 13. variat. fine: ita Deus nobis bona sua promittit, ut tamuis labori nostro acquirantur: quod si uoluerimus laborem in omnibus, quae bene agimus, nobis cooperabitur. idem docet Paulus ad Rom. 8. illis uerbis: Si autem filij, & heredes haeredes quidem Dei, coheredes autem Christi, si tantum combatimur ut & glorificemur. Conditionali scilicet, iuxta Ambrosium, Chrysostom. Theodoretum, Bedam, ex Augustino utramque glossam. Lyram. Cyprianum lib. 1. epistol. 1. lib. 3. ad Quirinum cap. 16. fine: Caiet. Silmeronem, Tolertum, & reliquos interpretes: qui conditionalis obiective voluntatis Dei, & hominum etiam a proborum salutis sensus moralis in illis Samuelis uerbo de regni perpetuitate in domo Saulis, si preceptum Dei non transgrediretur, contineri asseritur ab Abulacio quest. 12. Lyra & aliis interpretibus ad ea uerba u. Reg. nec custodisti: quod si fecisses, iam nunc preparas Dominum regnum tuum. His adde Enchirid. Colonien. de Sacram. penit. & cap. Hu. uero folio 99. ubi ait: Habuerunt impii, quod semper quererentur de sua inuentione, nisi constaret Deum semper paratum esse ad inferentem nostram per gratiam suam subleuandam, modo, si ipsi in se firmiter obediunt, ac iustificati, ac adiuvanti consensum, & obsequi uoluerint: & cap. 5. fol. 90. dixerat: Deus, non est benignus, ac misericors, ut non tantum uoluerit in minem non peccare, sed, & uult hominem lapsum ad eum, quantumlibet criminofum, resurgere, atque resuscitare &c.

3. Accedunt conditionalia plura fœdera à Deo in Israëlitis in ita Exod. 19. deut. 29. 30. 1. Paralip. 16. Eccles. 17. Hierem. 17. & 18. Ezech. 18. Iesai. 1. & cetera alibi: quia in figura contingebant illis pactum Dei conditionatum de aeterna salute omnibus hominibus concedenda sub conditione quod eius mandata seruentur: continetur: Matth. 6. si quis uult uenire post me, neget seipsum: cap. 19. si uis ad uitam ingredi, serua mandata Dei: Ioann. 8. si quis sermonem meum seruauerit, mortem non uidebit in aeternum. cap. 12. si quis mihi non serauerit, non sciet meum. Apocalyp. 1. si quis audierit uocem meam, & accierit: mihi inueniatur intrabo ad illum: & alia quam plurima. Nisi autem Deus voluntatem antecedentem habeat, quantum ex se habet conferendi salutem, & uitam aeternam, est deprecator à conditione nostri boni uis gratie ad ipsam satisfactionem à Deo prestanda, ita, ut per ipsam conditionem non adimpletio, non ster, promissiones illae simulatae, fraudulentae, mendacis forent: ut de omni promissione, & pacto: cum animus facienti, quod ex parte promittentis, & pacificentis abest, commuatur morales Doctores docent: id quod secus habet in pœne communicatione à Deo, & conditionata etiam voluntate ex parte obiecti puniendi homines: si non obediunt, aut in peccato accesserint. Neque enim ea conditionata obiective voluntas Dei supponit, deuoluitque voluntatem antecedentem pœne, quatenus est ex parte Dei, siue facienti quantum in ipso est, ut pœna insignatur: quare necesse habuit aliquatenus est actiua, sicut de conditionata voluntate salutis scriptura, & Patres recitari testantur, ex uero uoluntatis pœne ex parte obiecti conditionata facta est ad eius indictionem, in multoque magis ad eius pœnam comminationem. Mitto alias rationes, quas persequitur noster Ruiz d. 20. sect. 2. concl. 1. à numer. 4. ex uero pacti promissionis, & pacti, & pœnae contractus cuiusvis conditionati cum aliquo ex parte

paciscentis agendum est, ut ponatur, & purificetur conditio; vel saltem possit absolute purificari, & apponi, eum rationes prædeterminationis ad materiale peccati efficaciter impugnant, aditum vero, & efficaciam secundum quid aliquatenus ex parte Dei antecedentem salutis nostræ voluntatem non evincunt: quare eas omnes vias, & opportunitas instruximus tom. I. de Deo vno controu. 3. d. 2. ut ex ibi dictis claret, atque ex proxime dicendis constabit: illud satis nunc fuerit de notare (ne illas quis contra nostram conclusionem arripiat) ut pacti solum excludi voluntatem antecedentem impediendi, quantum ex parte paciscentis est, purificationem conditionis, & claudii voluntatem faciendi, quod ex parte sua satis fuit purificetur conditio, si purificatio ab eius etiam voluntate, & arbitrio necessario pendeat.

4. Sed quoniam voluntatem hanc, & antecedentem aditum salutis nostræ, siue aliquatenus ex parte Dei efficaciam esse docuimus, atque adeo, & appositum aliquorum, quæ ex parte Dei necessaria sunt ad conditionis, sub qua conditionate voluit à Deo, promissaque nobis est nostra æterna salus: quia conditionis purificatio, imò, & eius purificanda absoluta possibilitas à Deo salutem nostram sub ea conditione, & volente, & promittente necessario pendet: nonnulla tum contra antecedentem eius voluntatis, & aliqualem eius ex parte Dei efficaciam, & aditum, quæ absoluta salutis nostræ efficaciam non fit, sed sub conditione non absolute futura opponenda, ac diluenda erunt: ut elatior doctrinæ veritas euadat & circa postremum dices, desiderij efficaciam imperfectionem esse, & quæ de non obtinendo tristitiam possit generare, de non obtento de facto generet desiderium: item solum eius est, qui effectum consequi non potest: ut voluntas inefficax mercatoris seruandi merces, si cesserit tempestas, & naufragij periculum: ex qua illas de facto seruaret, si citra illud posset, ut potest Deus omnes homines saluare, nullo sui damno si vellet. Respondetur desiderium inefficax generare desiderium de non obtento tristitiam, cum defectu potentie, inultusque illud non assequitur, secus, cum non ex defectu potentie sed, quia non ita efficaciter voluit, ut poterat, ut de facto assequeretur, ob motum alia, quæ habuit: quod ipsum in exemplo cernitur Mercatoris. Tertia imperfectio est repugnantia voluntatis huius conditionate de salute reproborum: tum cum illa conditionata (quam admissimus) de eorum æterna damnatione si in peccato decedant: tum cum voluntate absoluta efficaciam eorum damnatione. Respondetur inter veramque mere conditionate consideratam, cum sub oppositis conditionibus fiat, neque repugnantie vniuersam esse: quatenus vero in voluntate salutis, si homines non transgrediantur, atque in gratia obeant, continetur desiderium aditum, est non absolute efficaciam, quo, quatenus ex se est Deus absolute illam etiam reprobis desiderat (cuius finis de conditionata damnatione antecedens minime adit) aliquatenus ipsi repugnat absoluta damnationis voluntas efficaciam Dei, non tamen absolute (ut patet cum voluntas salutis sit, quatenus ex Deo est, damnationis, quia nos absolute peccauimus) indeque aliquid hæc inuoluntarij habet, & quod coactionis nomine in scriptura, & Patribus significetur ut infra ostendimus. Hæc autem inuoluntarietas, cum neque ex defectu aliquo rationis, potestatis, aut passionis, aut coactionis, metusue ab extrinseco illati, Deo accidat in voluntate efficaci damandi reprobos ob scelera; sed ab exigentia obiecti, quod mixtum aliquid mali habet tum in peccato puniendo, quod Deus odit, tum in priuatione gratiæ, & gloriæ nullam dicit in Deo imperfectionem, sicut nec repugnantiam qualem qualem eorum voluntatum, imò vero maxime, & diuinæ iustitiæ perfectionem commendat: quæ neque ob præconcepum de se salutis eorum desiderium à recte rationis, & iudicij distamine deflectat; nec minus bonitatis, & amoris diuini commendat; quod ea inuoluntarietas ad supplicia veniat, cum eo scelera nostra ipsam trahunt.

5. Quarto obicitur ex epistola decretali Agathon. Pap. apud 6. Synod. Constantiopol. Actio. 4. distinguens voluntatem Christi humanam à diuina: quod hæc semper impleatur, secus illa ex Marci 7. voluit late

re. & non potuit: Si autem conditionalis, & inefficax diuina, sicut, & humana, admitatur: nullum erit inter eas discrimen. Nam efficax absoluta tam diuina quam humana Christi domini impletur, inefficax solum, & conditionata neutra impleta est, nec opus est impleri, nisi conditionis purificatione. Respondetur discrimen assignatum ab Agathone ibi fuisse in ratione ob quam diuina semper impleri debeat, atque impleatur; secus humana in Christo: nempe, quia hæc illius potestati subordinatur quare nec de se effectum forciatur, nisi annuente diuina: hæc non idem non impletur, sed quia ipsa, de se, impleri non vult, quod solum inefficaciter vult; siue quod conditionate vult; non autem non impleta conditione vult, quod ex epistolæ contextu toto, & illa eius parte, ex qua aduersarij obiectionem desumunt, aperte constat, quæ sic habet. Ergo nec ille omnium conditor, ac Redemptor, de quo dicitur omnia quacunque voluit fecit in celo & in terra, cuius velle hoc est quod posse, &c. Quinto dicunt: voluntatem inefficaciam, & sub conditione, siue suspensam, ac dependentem à voluntate alterius esse velleitatem, & ignauiam sapere volentis alicuius euentum sine suis labore & expensis, quæ Deum proinde non decet. Respondetur quoad nomen velleitatis ab antiquis, & Recentioribus hanc Dei voluntatem ita non semel nominari. Sed quia subiectiue atque de præfati absolute (est non absolute efficaciam est) non per subiunctum velle, seu velle ex quo velleitatis deriuatur, sed per indicium præfati volo, seu vult, hæc Dei voluntas aptius, propriusque explicatur: ut similem humanitatis suæ voluntatem de præfati Christus Dominus Matth. 26. explicuit: Non, sicut ego volo, sed, sicut tu. Nec ignauiam redolet, cum ita volens apponat, quæ ex parte sua requiruntur, ut effectum possit, ab alterius etiam arbitrio absolute obtinere: ut Deo in hac efficaci, & dependente à creato arbitrio nostro conditionata voluntate euenit.

6. Denique contra Serietatem huius voluntatis Dei, quantum ex parte sui, de hominum omnium salutem opponitur argumentum difficile de damnatione absoluta reproborum: qui enim ferio alicuius salutem vult, etsi dependenter ab eius voluntate libera, habetque in sua potestate media, quibus eius voluntatem quoquo verum sicutat ut velit, neque impedimentum apponatur, purificetque conditionem ac ea media apponenda voluntatis illius serietate, etenim, quatenus ex parte serio desiderantis est determinatus ad id debet manere, si vere eam seriam voluntatem de obtinendo aliquo, dependenter adhuc à libera alterius voluntate, conceperit: quo enim pacto verificabitur illum absolute, & serio, quatenus ex parte ipsius, & quantum in ipso est, velle, & desiderare illud obtinere, dependenter adhuc à voluntate, & libero consensu alterius, si media aliqua, quibus, & consensus alterius liber, & illud aliud eo absolute obtinendum obtineatur, quæque in eius potestate sunt, non apponit; sed intra illam, & in scripto referuat: eo enim ipso non velle absolute, nec desiderare serio, quantum in ipso est, illud obtinere videtur, conuincit. Atqui Deus habet in sua potestate media, quibus de facto sicutat in consensum, & penitentiam finalem, sub cuius conditione reproborum (quorum etiam salutem velle dicitur) voluntates, eaque non apponit, sed potius intra se, suamque potestatem clausa relinquit, ac referuat: ergo non habet voluntatem seriam, & quatenus ex parte sui, & quantum in ipso est, salutis eorum, dependenter adhuc ab eorum libero consensu & voluntate. Confirmatur: quia determinatio ad ea media præfata ex libere præconcepta voluntate seria illa de eorum salute, nec libertati diuinæ voluntatis nec absolute eius in supernaturalia dona, & gratiam dominio aduersatur: cum absolute eam voluntatem seriam, & inde ortam determinationem ad ea gratiæ suæ dona, ac media apponenda non habere potuerit, ac libere habuerit: sed neque ex parte libertatis creatæ (cuius seruandæ gratiæ voluit dependenter ab eius consensu libero hominum salus iuxta Patres recitatos à Deo fuit) in determinatione Dei ad ea media, & dona gratiæ suæ necessario apponenda villa est repugnantia: cum ea media, nec reproborum libertatem tollent, neque antecedenter ad consensum eorum determinarent voluntates: maxime in nostra sententia de efficaciam auxiliorum extrinseca solum à consensu

7. Aliud *gumentum* in scriptura, & patribus profertur conclusionē continetur, ita illud intrinsecus, quilibet vult medium formaliter, v. medium, vult finem, siue id, ad quod medium est: atqui Deus vult medium in eo plura, & maxima media ad omnium hominum salutem, quia media ad illam formaliter: ergo vult hominum omnium salutem. Maior est Philoſophorum & Theologorum omnium Axioma fixum, perſpicuum. Nam medium, quia medium non nisi propter finem, magis, & primario, ac principalis volitum amari potest: quia minor sola probatione opus habet: facili tamen imprimis enim Christi Domini passionem pro omnium vniuersam, & singulorum hominum salute, ac subinde, v. medium formaliter ad eam in omnibus conſequendam, volitum appositamque a Deo finale expellunt est 1. Corinth. 15. Pro omnibus mortuus est Christus, 2. Corinth. 5. & vult pro omnibus mortuus est, ergo omnes mortui sunt; & pro omnibus mortuus est Christus & ad 1. Timoth. 2. eius sententia, vult omnes homines saluos fieri: rationem subdit: *enim Deus omnium, & mediator Dei, & hominum homo Christus Iesus*, qui dedit redemptionem *semperisum pro omnibus*. Quae ratio nil probat, nisi Deus, & Christus Iesus passionem suam, v. medium formaliter ad omnium salutem, & redemptionem à mortuēque ad mortem, & salutem voluerit, & obtulerit: nam ex medio materialiter solum voluit, ac non ob hoc obtinendum, sed vel aliud, vel medium ipsum male huius amari colligitur, in id Patres conspirant. Ambrosius explicat id Psalm. 118. *Miser corda Domini plena est terra: scilicet, Sol in ipſius omnibus ortus est omnibus vniuersis passus est, & omnibus reſurrexit. Si quis non credit in Christum generali beneficio ipſe le fraudat sicut* (adiungit) *qui soli claudat fenestram de quo ait 1. Corinth. 1. sub finem, quid est nisi panes dote mortui domini: oculus enim est pro eis, qui beneficiū eius irritum faciunt, & ita pro omnibus pro vniquoque solum cuiusque salutē in solidum totam affectū suo passionem impenderit, v. idem ait: 16. de Iacob & vita beata post me. in id Rom. 8. Pro nobis omnibus tradidit illam: Si pendens: Pro omnibus: v. ostendit, quod ita omnes diligat, v. dilectissimum filium pro singulis traderet. Chrysostomus in 2. ad Galat. ad id, qui dilexisti me dedique semper ipsum pro me: dicens: declarat hoc quoque per esse, v. quisque non minus me minus agit gratias Christo, quam si ob ipsum solum aduſſet. Neque enim reculaturus erat, vel ob vnum tantum exhibere dispensationem: addo singulum quemque hominem pari charitatis modo diligit quomodo diligit orbem vniuersum. Plura ex ipſo in hanc sententiam dedimus controu. de Incarnat. de huius adequato fine disputantes.*

68. Vt autem vehemens esse hoc desiderium Dei de omnium, quantumvis perditorum, salute, ex quo adeo præstantia suorum laborum, & passionis media appo-
sui, Dominus explicaret, sitis, ac famis instat (quæ
ardentes cibi, & potus appetitus sunt) esse declarat
Psal. 68. *dederunt in escam meam fel, & in siti mea
potauerunt me aceto; & Ioann. Mulier da mihi bibere: &*

cruce pendens *f. i. c.* cap. 19. in exposit. Augul. in
Phon. verba, & tract. 19. in 10. n. col. 3. & tract. 116.
S. Thom. in id. Ioann. Drogo Hofenl. de dominica pas-
sionis facram. Greg. Magnus in 4. Psal. Penit. ad
quis cinerem, tanquam panem, manducavit in Arnold.
Carotenl. Bernardo cotraeque familiaris tom. 1. Bibl. the-
s. tract. de verbo illud *sisto* fol. init. & Cyrill. Hieronym.
Catech. 13. verf. fin. Bernard. ferm. in n. Ioann.
Ioann. Baptista. Sitis Christi de omnium fide iustitie
& salute fuit: ficut, & fames etiam iuxta Paulinum
epit. 33. ad Desiderium luctu a medio, & fine. Totiusque
corporali uo aduentu doctrina, & passionis fidelit-
as, & charitatis nostre ardorem Dei filium per nos
nostram salutem intendisse expresse ipse ad Luc. 21.
ignem *uero mittere in terram: & quid uolo, nisi qd
accendantur*. Sicut, ut Basl. legit tom. 2. homil. 12. *uig.
iam effe accensus*: per Vaf. legit Chryfostomus ferm. 2.
de Spiritu Sancto in Pentecost. *uolui ardere qd iam accen-
sus est*. Adde anxie illud accendi uoluide ignem. De quo
Gregor. Mag. hom. 2. in Ezech. meum. *Ignis* *ignis in
terram mittitur, cum per ardorem Spiritus Sancti
terrena membra carnalibus suis deficiatis conuincuntur*.
eque etiam in paulis, ac reprobis accendi uoluide De-
dit in locum Psal. 4. Penit. proxime citatus Gregorius
idem, ficut & Augul. lib. 22. contra Faustum Mani-
cum, 43. Cyrill. & Chryfost. in eum Luc. loann. qd
euique metaphorico igne omnes (nullo excepto)
uoluisse cupiffime Deum adipisci falutem, atque ad res-
tatis agitionem venire, & quantum quique apus-
tudentem finit, atque ad fidei fimilitudinem perducenda
fuisse: quod etiam reliqui citatis Patres docuerunt.
Varius de passionis flux abula a reprobis locum illu-
rela effe: Ierem. 49. & eo dixi: in vacuum laboraui.
per causam & uane fortitudinem meam concupiscenti: & Pre-
cipue ad Ifraelitico populo incredulos ad quos missum
precipue testatur Christus Matth. 17. notandam ad
eum Hierem. Cyrill. Alex. lib. 4. orat. 4. Hieronym.
23. Ne autem dicas hac de sola humana Christi uolun-
tate effe intelligenda; attende diuine uoluntate a
fuis missum atque incarnatum uenisse 2. ad Roman. 8.
proprio filio suo non peperit 3. *id pro nobis omnium tra-
didit illum*. Tercio ca omnia pro nostra falute fecit,
summe effe dominum, per Patris ac diuine flux uolunt-
humana uoluntate concordaret atque obsequeretur
ista illud. *Non ueni, ut facerem uoluntatem meam,
sed uoluntatem eius qui misit me*: & illud. *Quis
uult esse facium uoluntatem eius, qui misit me*.

9. Multa alia in idem argumentum congeri ſunt
ra; & Patribus poſſunt, que ſummam artingunt plani-
tū. Neque eſt illi ſe abſcondere à calore eius; ad quem
diſſeſcit expoſitæ. Non permiſit Incarnatum verbum
mortaliū excuſare de umbra meritis, & ſiſtema
peneratit verbi calor quantum eiſ erat; ſicut ſol
omnes caleſcit qui ad vitæum ſponte non reſiſtens
que etiam ſententia metaphoriſ alia Oſce 6. conuenit
ſi imber nobis temporaneus, & ſeruus terra, quæ
Chriſti aduentu interpretatur, ac ſubdit, Eſt plu-
uiæ que domus pollicetur; iſtæ uero pluuia tempe-
neam, & ſeruinam. Michææ ſtatimque quæſitum
dominus, ſiſtami ſibi Ephraim, quæ faciæ ſibi iuda; ſi
que Hieronym. Parens in perditis filiis multum ef-
ficium: iuxta illud quæ in Italia legimus; quid eſt
ultra debet illuc vinea mea, & non ſerui; & in Michæ
Pobule meum auſi fui ſibi &c. Accedit præſiden-
tiam perſidiſſimis, veritatibus Predicatoris apud qui
denique auctoritatis, & de ſe; & ex miraculis præſati
nans, vt conuerterentur, & crederent. Peractis
& Baptiſmæ aduentum Chriſti præſeſſorem, cum qui
incredulos ludæos non abſiſtente teſtimonio accepti
dicit: aut enim non ab homine teſtimonium accepti
ſuiſ; ſed que ita Chryſoſtom. interpretatur, Hocſeſ
hominis non indigeo teſtimonio, cum Deus ſiſt: cum
que Ioannes tamen apud eos auctoritatibus ſeſ, cum
Prophetam admirantur; mihi etiam miracula facient
non creditis; & dicere eius ueris teſtimonium in memorem
non creditis: ita etiam Leontius ad eum loquitur, & Theop-
redorus: ita etiam Leontius ad Ioann. 12. Abſiſt
lactus; qui etiam ad id Ioann. 12. Abſiſt
ſe ab eis: factum à Chriſto ait: vt eorum miris que in
loquente

locumque & tempus consideratione faceret, ut respicerent, quamvis enim incredulitatem eorum præficeret: attamen omnia quæ ad se attinebant faciebat, de Apostolis vero, & de Evangelicis Prædicatoribus gratias Deo agebat Paulus 2. Corint. 2. qui odorem mortis sue per nos manifestas in omni loco: quia Christi bonus odor sumus Deo in his, qui salvi sunt, & in his qui pereunt. Alii quidem odor mortis in mortem, alii autem odor vitæ in vitam: quod ita esse ob creati arbitrij ventis, vel abutentis libertatem explicant Nyssen. homil. 8. in Ecclesiæ versibus Hieronymi. epist. 150. de 12. quæst. ad Hedib. q. 11. post med. Aug. de prædestinat. & gratia c. 13. 14. & 15. ubi de reprobo Pharaone odorem mortis in mortem fuisse concludit: quia libero contra Dei, voluntatem pergeant arbitrio.

10. Media denique ad salutis etiam reproborum sententia voluntate Deus, benignus non præstantibus, adeo adhibita plura rigida sunt veteri, & nouo testamento ut à perditione reuocarentur: comminationes, terroresque, cum perurgiliam, tum per summum iniecti, rigidaque, ubi nec non sufficere, supplicia: quæ singularem recensere, neque opus est (cum tot, tamque obuia in scriptura sint) nec tempus vacat: fat erit flagella ab Amos cap. 4. enumerata recensere, & singulis adiunctum, & non videtur ad me: Præcipue illud: dedi vobis super dentium in cunctis vrbibus vestris: & indigentiam panem in omnibus locis vestris: & non estis reuerfi ad me dicit Dominus: quibus Hieronymus adnectit: quæ universæ non ob crudelitatem, & sententiam, sed ut converterentur ad me & illud Hierem. 6. as: & ferrum universi corrupti sunt, defecit sufflatorum in igne: consumptum est plumbum, frustra confusum constat: malicia enim eorum non sunt consumpta: quo loco Nazian. Orat. 15. in plag. grandinis circa med. Dei eorum duritiam exponit sententiam inducens, confirmat: quamvis ratione, quæ modo erudire vos oportuit, quo non erudierim? Sed in nequissimo, ac perditissimo Iuda de salute reproborum desiderium divinum procuranda omnem artem suam expulit, atque exemplum apposuit, iuxta Ambrosium de paradiso cap. 8. sub init. ubi ait: venerat Dominus Iesus omnes salvos facere peccatores: etiam circa impios ostendere suam debuit voluntatem: & ideo, nec produrum debuit: prætere, ut adverterent omnes, quod in elatione etiam proditoris sui servandorum omnium instigat præcedit. Scilicet addit beneficiis suis non necessitatem, vel boni, vel mali usus, vel probis imponendo vel reprobis, & post pauca: quod in Deo fuit, ostendit omnibus, quod omnes voluntis liberare, paucisque interdictis, in Apostolorum minus adfuit, ut, vel beneficio Dei reuocarentur à proditionis affectu, &c. quæ eadem intentione eius pedes lausifici Dominum testatur Chrysostom. hom. 69. in Ioann. cap. 15. & eadem illi (nulla apud reliquos condiscipulos nota sceleris concepti notitia) reprehensione sua manifestasse ut absisteret: faciendumque corrigere panitudo quem nulla deformasset abiectionisquit Leo Mag. serm. 7. de passione cap. 2. sub init. & 16. cap. 3. sine Gaudentius Brix. serm. 13. de natali domini circa med. Cyrill. Alexandr. 9. in Ioann. cap. 7. med. & lib. 11. cap. 21. med. Euthym. ad id Matt. 26. vultus vestrum me traditurus est: ubi multa de mediis salutis Iudæ adhibitis, deque eius abusu, & obstinatione. Beda in id Luc. 22. verumtamen manus tradentis Theophil. ad id Ioann. 13. Cum Diabolus immisisset in eum, & ad id cap. 17. Nemo ex eis perit, quantum ad me attinet, nullum perdidit, quantum in me fuit nullum amisi, sed servavi eos. Hoc est: omnibus modis eos custodivi: quod repetit circa Iudæ electionem ad cap. 13. & in 12. ad id sed, quia fur erat: pecunie ait dispensationem permissam, ut marisupio auaritiâ fatiaret solatiumque, neque furtare cuperet. Denique Augustinus ad id Psalm. 68. quamquam quem tu percussisti & apud ipsum tom. 10. Author. serm. ad fratres in Eremo serm. 28. sub initium, & inferius multis modis Iudæ à Domino correctionem procuratam ostendit.

Christoph. de Ortega, de Deo Pro. Tomus II.

CERTAMEN IV.

Pro eadem veritate ex scriptura, & Patribus argumenta alia.

1. Sed in loco illo 1. ad Timoth. 2. ubi adeo expressa est Dei de omnium, & (nullo excepto) singulorum hominum salute seria antecedens, & quantum ex parte sui est, actiua voluntas Patribus contestantibus Theologicum, & efficacissimum argumentum duplex præmittitur: Obsecro igitur primo (ait Paulus) omnium fieri obsecrationes, orationes, postulationes, gratiarum actiones pro omnibus hominibus, &c. vt pro Deo placitum, rationem subdens, qui omnes homines vult salvos fieri: cui Pauli obsecrationi, imò & eius rationi Ecclesia tota annuit fer. 6. in Parafceæ, sic pro hæreticis, & schismaticis orans. Omnipotens sempiternus Deus, qui salvas omnes, & neminem vis perire, respice ad animas diabolica fraude deceptas, &c. Chrysostom. homil. 7. in id caput: & testimonium ait, imitare Deum, si omnes ille vult salvos fieri, pro omnibus oportet orare: illius, & tu conforma voluntati Augustin. ad art. 2. è sibi falso appositis, vel potius Prosper. ad 2. objectionem ex Vincentianis. Sincerissimè credendum est, atque proficendum Deum velle, ut omnes homines salvi fiant: siquidem Apostolus cuius ista est sententia, præcipit, (quod in omnibus Ecclesiis piissimè custoditur) ut Deo pro omnibus hominibus supplicetur: ex quibus quod multi percipiunt perueniunt est meritum, quod multi saluantur, saluantis est donum. Cyprianus de oratione Domini id fiat voluntas tua: Matth. 6. & Luc. 11. Sic posse intelligi ait: ut, quoniam mandat Dominus inimicos diligere, & pro his quoque, qui nos persequuntur orare, petamus, & pro illis, qui adhuc terra sunt, & necdum caelestes esse caperunt: ut circa illos voluntas Dei fiat factis nimirum illis etiam caelestibus, inferisculis: merito, & nos, qui esse debemus Deo Patri similes, qui solem suum oriri facit super bonos & malos, &c. sic Christo monente oramus, & petimus: ut precem pro omnium salute faciamus: ut qui adhuc sunt prima naturæ terreni, incipiant esse caelestes ex aqua, & Spiritu Sancto. Atque Augustin. de grat. Christi cap. 2. ex 1. Corinth. 13. arguit contra Pelagium: non solum posse bene operari (quod naturæ à Deo conditæ esse Pelagius admittit) sed, & ipsam bonam nostram operationem à Deo esse. Non enim (ait Apostolus) oramus, ut possitis nihil mali facere: sed ne quid faciatis malineque ut possitis bonum facere: sed, ut bonum faciatis. Cum ergo 1. Timot. 2. Obsecratio Pauli sit, ut oremus pro omnibus, ut vitam tranquillam cum omni pietate, & castitate agamus, quia Deus vult omnes homines salvos fieri, & ad agitionem veritatis venire: rectam nostram actualem vitam nobis Deum velle: nec solum media, quibus ea habere possimus eadem argumenti Augustini forma conuincitur.

2. Accedit eiusdem orationis Dominicæ petitio quinta: dimitte nobis debita nostra & ne nos inducas in tentationem: neque enim Deus ut à se peteremus hortaretur, nisi dare vellet ut bene discurret. Chrysostom. apud Sanctum Thom. 22. quæstion. 83. art. 15. corp. fin. sic fatus. Nunquam oranti beneficia denegat: qui, ut orantes non deficiant, sua pietate instigat, & humiliter Augustin. tom. 10. serm. 5. & 29. lib. de verb. domini post init. Atque ad parabolam de Iudice iniquo, & vidua importune rogante, qua nos dominus, ut importune etiam, dona, & salutem nostram precibus apud ipsum negotiemur hortatur, eandem Dei sua nobis, & saltem nostram largiendi voluntatem probat luculenter Chrysostom. idem tom. 5. lib. 2. de orando Deum col. 2. & 3. Nec minus aureo eloquio Chrysolog. serm. 39. de perseverentia orationis, parabolam aliam, qua nos Saluator ad instanter eadem ab ipso poscenda similiter erigit, Luc. 11. quis vestrum habebit ami-